

23 Μαΐου, 1990

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΔΙΑ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 234/89).

Διοικητικό Δίκαιο — Δημόσιο συμφέρον — Έννοια και λειτουργία του
στο διοικητικό δίκαιο — Δημόσιο συμφέρον και διακριτική ευχέρεια
της διοίκησης — Παράβαση του δημοσίου συμφέροντος ως χωριστός
λόγος ακυρώσεως διοικητικής πράξης — Δημόσιο συμφέρον και αι-
τιολογία της πράξης. 5

Πυροβόλα Όπλα — Εγγραφή — Ακύρωση πιστοποιητικού εγγραφής
για λόγους δημοσίου συμφέροντος — Άρθρο 11(3) του Ν. 38/74 —
Περιστάσεις της ορθής εφαρμογής του στην κριθείσα περίπτωση. 10

[Πέραν των ανωτέρω τίτλων η απόφαση του Δικαστηρίου διαβά-
ζεται ως σύνολο.]

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα. 15

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Louca v. Republic (1986) 3(B) C.L.R. 1640,

Γεωργίου v. Δημοκρατίας (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 589. 20

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Υπουργού Εσωτερι-
κών να ακυρώσει το πιστοποιητικό εγγραφής του κληρονομητικού 25

όπλου του αιτητή Αρ. Εγγραφής Ν.12569, για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Α. Κληρίδης, για τον Αιτητή.

5

Μ. Φλωρέντζος, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

10

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή ο αιτητής ζητά δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του καθ' ου η αίτηση ημερ. 20.1.89 να ακυρώσει για λόγους δημοσίου συμφέροντος το πιστοποιητικό εγγραφής του κυνηγετικού όπλου του αρ. εγγραφής Ν. 12569, είναι άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος.

15

Τα γεγονότα της υπόθεσης έχουν ως ακολούθως. Στις 16.9.86 η αδελφή του αιτητή προσήλθε στην Αστυνομία και κατάθεσε ότι είχε πληροφορηθεί από τη σύζυγο του αιτητή πως το προηγούμενο βράδυ ο αιτητής είχε αποπειραθεί ν' αυτοκτονήσει με το κυνηγετικό του όπλο και παρακάλεσε την Αστυνομία να κατάσχει το όπλο του προς αποφυγή τυχόν επεισοδίου.

20

25

Στις 17.9.86 η Αστυνομία επισκέφθηκε τον αιτητή στο σπίτι του. Αυτός παράδωσε οικειοθελώς το όπλο του για φύλαξη από την Αστυνομία, αναφέροντας στη σχετική κατάθεσή του, Παράρτημα 'Α' στην ένσταση, τα ακόλουθα: "Παρακαλώ την Αστυνομία όπως κρατήσει για λίγο καιρό προς φύλαξιν στον Σταθμόν Λυκαβητού, διότι αυτές τις μέρες, λόγω διαφόρων προβλημάτων που έχω δεν αισθάνομαι καλά από ψυχολογικής πλευράς ..." Σχετική κατάθεση λήφθηκε και από τη σύζυγο του αιτητή η οποία μεταξυ άλλων κατάθεσε ότι: "Επειδή έχει όπλον και κατά τη γνώμη μου υπάρχει κίνδυνος να γίνει κακόν τόσον στον εαυτόν του ή σε μένα ή στα μωρά μας, παρακαλώ την Αστυνομία να κρατήσει το όπλο του συζύγου μου ... μέχρι να κάμει τη θεραπεία του και γίνει καλά." (Βλ. Παράρτημα 'Α' στην ένσταση).

30

35

40

Ο αιτητής επισκέφθηκε και τον παθολόγο ιατρό Φοίβο Χριστοφίδη ο οποίος αφού εξέτασε τον αιτητή έδωσε βεβαίωση ημερ. 27.9.86 (Παράρτημα Β στην ένσταση) στην οποία ανέφερε ότι διαπίστωσε ότι είχε λίγο ίκτερο αλλά και ότι η γενική συμπεριφορά του ασθενούς ήταν παράξενη και συμφώνησε να παραπεμφθεί για εξέταση και από το ψυχίατρο Δρ. Τάκη Ευδόκα, πράγμα το οποίο έγινε.

Στις 22.4.87 ο Αστυνομικός Διευθυντής Λευκωσίας απέστειλε επιστολή στον Αρχηγό Αστυνομίας, στην οποία τον πληροφορούσε ότι ο αιτητής είχε προσκομίσει ιατρικό πιστοποιητικό από το θεράποντά του ψυχίατρο Δρ. Τάκη Ευδόκα, το οποίο βεβαίωνε ότι αυτός δεν παρουσίαζε κλινικά συγκεκριμένη ψυχοπαθολογία και ότι η συμπεριφορά και η προσωπικότητά του κινούνται μέσα στα φυσιολογικά πλαίσια (Παράρτημα 'Γ'). 5

Στις 22.8.87 το Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων του Αρχηγείου Αστυνομίας απέστειλε επιστολή προς το Διευθυντή Ψυχιατρικών Ιδρυμάτων (Παράρτημα 'Δ') με την οποία ζητούσε να εξεταστεί ο αιτητής και να γίνει σχετική έκθεση για τη ψυχολογική του κατάσταση, έτσι ώστε να καταστεί δυνατόν να ληφθεί απόφαση κατά πόσο αυτός είναι σε θέση να κατέχει πυροβόλο όπλο. Στις 10.11.87 και 26.3.88, το Αρχηγείο Αστυνομίας απέστειλε προς το Διευθυντή Ψυχιατρικών Ιδρυμάτων Αθαλάσσης υπενθυμητικές επιστολές για επίσκεψη της απάντησης (Παράρτημα 'Ε'). 10
15

Ακολούθως σε επιστολή την οποία απέστειλε ο ειδικός νευρολόγος ψυχίατρος της Ψυχιατρικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, Δρ. Κ. Βερεσιές, με ημερ. 12.4.88, αναφέρετο ότι ο αιτητής παρουσιάστηκε δυο φορές και εξετάστηκε τόσο από τον Δρ. Βερεσιέ όσο και από το Ψυχολόγο κ. Κ. Κοιρανίδη. Για την τελική εκτίμηση όμως της κατάστασης ζητήθηκε από αυτόν να προσέλθει ξανά για συνέντευξη συνοδευόμενος και από τη σύζυγό του. 20
25

Στις 10.5.88 το ΤΑΕ του Αρχηγείου Αστυνομίας με επιστολή του (Παράρτημα 'Ζ') ζήτησε από το Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών να διευθετηθεί εξέταση του αιτητή από το Ιατροσυμβούλιο για ν' αποφασισθεί κατά πόσο αυτός κρίνεται ικανό και κατάλληλο πρόσωπο για να κατέχει πυροβόλο όπλο. 30

Σ' απάντηση της επιστολής αυτής, οι ιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας απέστειλαν επιστολή προς τον Αρχηγό Αστυνομίας ημερ. 6.6.88, με την οποία τον πληροφορούσαν ότι ο αιτητής άγκαι ειδοποιήθηκε για εξέταση, εντούτοις παρέλειψε να προσέλθει και ότι η υπόθεση παραμένει εκκρεμής (Παράρτημα 'Η'). 35

Στις 21.4.88 ελήφθη από την Επαρχιακή Διοίκηση του Υπουργείου Εσωτερικών επιστολή του αιτητή ημερ. 13.4.88 (Παράρτημα 'Ι') με την οποία αυτός εξέφραζε παράπονο για τη συνεχιζόμενη κατακράτηση του όπλου του και την παραπομπή του σε ψυχιάτρους. 40

Σ' απάντηση του αιτήματος του αιτητή για παράδοση του όπλου

του ο Αρχηγός της Αστυνομίας απέστειλε προς αυτόν επιστολή ημερ. 12.7.88 (Παράρτημα 'Θ'), με το ακόλουθο περιεχόμενο:

- 5 "Αναφέρομαι στην επιστολή σας ημερ. 13 Απριλίου 1988, σχετικά με την κατακράτηση του κυνηγετικού σας όπλου και επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι εν όψει του γεγονότος ότι δεν έχει μέχρι σήμερα προσκομίσει ιατρικό πιστοποιητικό από κυβερνητικό ψυχίατρο, αδυνατώ να ανταποκριθώ στο αίτημά σας."
- 10 Παράλληλα το Αρχηγείο Αστυνομίας μ' επιστολή του προς τον Αστυνομικό Διευθυντή Λευκωσίας ημερ. 25.7.88 (Παράρτημα 'Γ'), έδωσε σ' αυτόν οδηγίες όπως συμβουλευτεί τον αιτητή να μεταβιβάσει το όπλο του σε άλλο ικανό και κατάλληλο πρόσωπο.
- 15 Στις 10.8.88 (Παράρτημα 'Κ'), ο Αστυνομικός Διευθυντής Λευκωσίας πληροφόρησε το Αρχηγείο Αστυνομίας ότι συμβούλευσε τον αιτητή να μεταβιβάσει το όπλο του σε άλλο ικανό και κατάλληλο πρόσωπο, πλην όμως αυτός εξέφρασε δυσφορία και
- 20 ανάφερε ότι θα προσφύγει στο Δικαστήριο.
- Κατόπιν τούτου, ο Αρχηγός της Αστυνομίας μ' επιστολή του ημερ. 20.1.89 ειδοποίησε τον αιτητή ως ακολούθως (Παράρτημα 'ΙΔ'):
- 25 "Επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι σύμφωνα με τις εξουσίες που μου παρέχει το άρθρο 11(3).του Περί Πυροβόλων Όπλων Νόμου, άρθρο 38/74, ακυρώνω για λόγους δημοσίου συμφέροντος το πιστοποιητικό εγγραφής του κυνηγετικού όπλου με αρ. εγγραφής Ν.12569, που είναι εγγεγραμμένο στο όνομά σας.
- 30 2. Ενόψει της ακύρωσης αυτής, καλείσθε όπως παραδώσετε το πιστοποιητικό εγγραφής στον Αστυνομικό Διευθυντή Λευκωσίας.
- 35 3. Το όπλο σας που βρίσκεται ήδη στα χέρια της Αστυνομίας Λευκωσίας θα παραμείνει στην Αστυνομία και ο Έπαρχος Λευκωσίας θα σας καταβάλει αποζημίωση βάσει της αξίας του, η οποία θα υπολογιστεί από τον Τελώνη, εκτός αν στο μεταξύ κάμετε τις αναγκαίες διευθετήσεις ώστε το όπλο αυτό να μετα-
- 40 βιβασθεί στο όνομα άλλου κατάλληλου προσώπου."

Εναντίον της πιο πάνω απόφασης ο αιτητής καταχώρησε την παρούσα προσφυγή επικαλούμενος τους πιο κάτω βασικούς νομικούς ισχυρισμούς:

1. Η επίδικη απόφαση πάσχει λόγω έλλειψης επαρκούς αιτιολογίας.
2. Πάρθηκε μετά από πλημμελή άσκηση της διακριτικής εξουσίας της Διοίκησης και είναι αντίθετη προς το νόμο και τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου. 5
3. Πάρθηκε καθ' υπέρβαση και κατάχρηση εξουσίας και αποτελεί κατάφορη παραβίαση της αρχής της προσωπικότητας όπως αυτή κατοχυρώνεται στα άρθρα 9 και 15 του Συντάγματος. 10

Οι πρόνοιες του άρθρου 11(3) του Περί Πυροβόλων Όπλων Νόμου, Ν. 38/74, είναι οι ακόλουθες:

"(3) Ο Αρχηγός της Αστυνομίας, δύναται καθ' οιονδήποτε χρόνον διά λόγους δημοσίου συμφέροντος να ακυρώση οιονδήποτε πιστοποιητικόν εγγραφής δι' εγγράφου ειδοποιήσεως εις τον κάτοχον αυτού, επί τη τοιαύτη δε ακυρώσει ο κάτοχος του πιστοποιητικού οφείλει να επιστρέψη τούτο πάραυτα εις τον Αρχηγόν της Αστυνομίας και εάν παραλείψη να πράξη τούτο είναι ένοχος αδικήματος και, επί τη καταδίκη του, υπόκειται εις χρηματικήν ποινήν μη υπερβαίνουσαν τας εκατόν λίρας." 15 20

Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος παρέχει δύναμει της πιο πάνω διάταξης τη νομοθετική εξουσιοδότηση στον Αρχηγό της Αστυνομίας ν' ακυρώνει πιστοποιητικά εγγραφής όπλων. 25

Η έννοια αυτή είναι έννοια νομική και αποτελεί στοιχείο της νομιμότητας της διοικητικής πράξης. Παραβίαση του συνιστά παραβίαση νόμου, αφού η διοικητική πράξη θα πρέπει να σέβεται το δημόσιο συμφέρον. Τα μέσα εκπλήρωσης βέβαια του δημοσίου συμφέροντος ανήκουν στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης. Το δημόσιο συμφέρον, σαν ένα από τα στοιχεία που περιέχονται στο τεκμήριο της νομιμότητας μιας διοικητικής πράξης, αναφέρεται τόσο στο κίνητρο του εκδίδοντος την πράξη οργάνου όσο και στην αιτιολογία και το σκοπό στον οποίο αποβλέπει η ίδια η πράξη. Η Διοίκηση δε, είναι υπόχρεη όχι μόνο να ικανοποιήσει το δημόσιο συμφέρον αλλά και να χρησιμοποιήσει όλη τη διακριτική της εξουσία για να το θεραπεύσει. Στις περιπτώσεις δε εκείνες όπου ο νόμος ορίζει π.χ. ότι "ανήκει στη Διοίκηση να λάβει τα προσήκοντα μέτρα", το δημόσιο συμφέρον είναι παράγοντας επαυξητικός των εξουσιών της Διοίκησης. (Βλ. Τιμητικός Τόμος ΣτΕ 1929-79 σελ. 357-371). 30 35 40

Εξάλλου, η πλήρης (στα πλαίσια πάντοτε του Συντάγματος

και των νόμων) ελευθερία κίνησης της Διοίκησης, η διακριτική της ευχέρεια παραχωρείται από το νόμο με εκφράσεις όπως αυτή του Ν. 38/74 με το ρήμα "δύναται" ή "δικαιούται" ή "κρίνει". Επιπρόσθετα επίσης γίνεται με τη χρησιμοποίηση από το νόμο αορίστων εννοιών όπως αυτή του Ν. 38/74, με τη φράση "δημόσιο συμφέρον". Ο καθορισμός και η εξειδίκευση των εννοιών αυτών ανατίθεται από το νόμο στην ίδια τη Διοίκηση που έχει εδώ μια ορισμένη ελευθερία κίνησης και δυνατότητα επιλογής. (Βλ. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Τόμος Α, σελ. 93-98).

Ο ακυρωτικός δικαστής ελέγχοντας τη νομιμότητα της πράξης, ελέγχει το δημόσιο συμφέρον από δυο απόψεις:

- αφ' ενός μεν ελέγχει την εναντίωση σκοπού του διοικητικού οργάνου προς το δημόσιο συμφέρον, την ύπαρξη ή μη δηλαδή κατάχρησης εξουσίας.

- αφ' ετέρου ελέγχει τη συμφωνία της αιτιολογίας της πράξης προς το δημόσιο συμφέρον.

Το βάρος αποδείξεως φέρει η ίδια η Διοίκηση, η οποία θα πρέπει να φανερώσει λεπτομερώς τους λόγους του επικαλούμενου δημοσίου συμφέροντος. Αυτό σημαίνει πως έλλειψη δημοσίου συμφέροντος συνιστά αποκλειστικό λόγο ακύρωσης και παράβαση κατ' ουσία διάταξης νόμου (Βλ. Τιμητικός Τόμος ΣτΕ 1929- 1979, σελ. 371-374).

Στην υπό εξέταση περίπτωση ο ίδιος ο νόμος παρέχει στον Αρχηγό της Αστυνομίας ρητή νομοθετική εξουσιοδότηση ν' ακυρώνει πιστοποιητικά εγγραφής όπλου, όταν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος. Η διακριτική ευχέρεια που δίδεται με τη διατύπωση της νομοθετικής αυτής διάταξης στο διοικητικό όργανο είναι δεδομένη. Ο Αρχηγός της Αστυνομίας κατά την ενάσκηση της διακριτικής του εξουσίας βασίστηκε στα πραγματικά γεγονότα και στοιχεία που αναφέρθηκαν.

Εξετάζοντας τη νομιμότητα της επίδικης απόφασης καταλήγω στο συμπέρασμα πως η απόφαση της Διοίκησης ήταν εύλογα επιτρεπτή και λήφθηκε μέσα στα ορθά και νόμιμα πλαίσια άσκησης της διακριτικής της εξουσίας. Αναμφίβολα το κίνητρο που οδήγησε τη διοίκηση ν' ακυρώσει το πιστοποιητικό εγγραφής στην προκειμένη περίπτωση ήταν η προστασία της ανθρώπινης ζωής, τόσο του ίδιου του αιτητή όσο και της οικογένειάς του, από την κατοχή ενός επικίνδυνου και θανατηφόρου αντικειμένου. Επομένως το κί-

νητρο της Διοίκησης δεν εναντιώνεται προς το δημόσιο συμφέρον, αντίθετα βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση προς αυτό. Η αιτιολογία της πράξης η οποία να μην είναι ελλειπής στο ίδιο το σώμα της επίδικης απόφασης, συμπληρώνεται όμως από τα στοιχεία και τα γεγονότα τα οποία βρίσκονται στο φάκελο της υπόθεσης και τέθηκαν υπόψη του Δικαστηρίου, (Βλ. *Louca v. Republic* (1986) 3(B) C.L.R. 1640, στη σελ. 1645 και Αλ. Ολομελείας, Αν. Έφεση 819, *Γ. Γεωργίου v. Δημοκρατίας* (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 589. Επίσης βλέπε Τσάτσος "Η Αίτησις Ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ" σελ. 248-249), βρίσκει την ενέργεια της Διοίκησης σε πλήρη εναρμόνιση προς το δημόσιο συμφέρον. Επίσης η απόφαση δικαιολογείται και δεν αντιβαίνει προς την αρχή της αναλογικότητας η οποία επιτάσσει ότι μεταξύ του συγκεκριμένου διοικητικού μέτρου και του επιδιωκόμενου νόμιμου σκοπού πρέπει να υπάρχει εύλογη σχέση. Πιστεύω πως η δοθείσα από τη διοίκηση λύση συνεπάγεται τα λιγότερο δυνατά μειονεκτήματα για τον ιδιώτη-αιτητή και τα συνεπαγόμενα μειονεκτήματα δεν υπερσκελίζουν τα πλεονεκτήματα.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του αιτητή περί προσβολής της προσωπικότητάς του, φρονώ πως ούτε κι αυτός μπορεί να ευσταθήσει. Η Διοίκηση είχε ενώπιόν της τη μαρτυρία του ίδιου του αιτητή ο οποίος παράδωσε οικειοθελώς το όπλο του για φύλαξη μέχρι να αποθεραπευθεί πλήρως. Κατόπιν αυτός ζήτησε να του επιστραφεί χωρίς να παρουσιάσει μαρτυρία πλήρους αποθεραπείας. Η Διοίκηση έκρινε πως προτού λάβει οριστική απόφαση για ένα τόσο σοβαρό θέμα, θα έπρεπε η ίδια πρώτα να πεισθεί αν ο αιτητής ήταν κατάλληλο και ικανό πρόσωπο για την κατοχή του. Η Διοίκηση όφειλε χάριν του δημοσίου συμφέροντος να καταλήξει σε ορθή λύση και το μόνο μέσο που είχε και το οποίο επέλεξε, ήταν η παραπομπή του αιτητή σε κυβερνητικούς γιατρούς που ήταν και οι μόνοι που θα μπορούσαν να γνωμοδοτήσουν επιστημονικά ώστε να δοθεί τελική λύση στο θέμα. Πιστεύω πως η διοίκηση ενήργησε στα πλαίσια της δέουσας έρευνας, καλή τη πίστη και προς το συμφέρον του διοικούμενου. Ο αιτητής δεν συνεργάστηκε. Μέσα στα πλαίσια της διακριτικής ευχέρειας που της παρείχε ο Ν. 38/74 η Διοίκηση έκρινε ότι το δημόσιο συμφέρον επέβαλλε τη λύση στην οποία κατάληξε.

Συνεπώς η επίδικη απόφαση επικυρώνεται και η προσφυγή απορρίπτεται άνευ εξόδων.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.